

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/19-18/718

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 4. prosinca 2019.

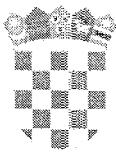
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
gospođi
mr. sc. Mariji Vučković, ministrici

*U prilogu dostavljam zastupničko pitanje **Željka Lenarta**, zastupnika u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora.*

Molim odgovorite na postavljeno zastupničko pitanje, sukladno odredbi članka 142. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

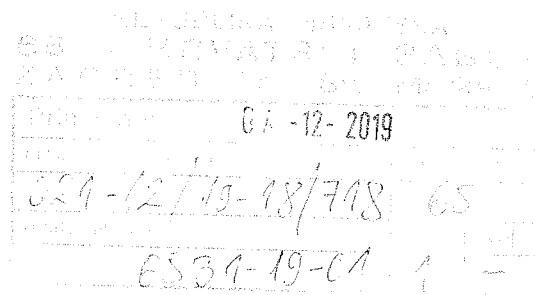
PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

Na znanje:
- Vlada Republike Hrvatske

HRVATSKI SABOR
Željko Lenart, zastupnik

Zagreb, 4. prosinca 2019. godine

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje ministrici poljoprivrede mr. sc. Mariji Vučković

Na temelju članka 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“ br. 81/13) upućujem slijedeće pitanje ministrici poljoprivrede mr. sc. Mariji Vučković:

Mogu li se i na koji način uzgajati kukci za prehranu ljudi i životinja te pod kojim uvjetima na području Republike Hrvatske? Koja tijela su nadležna za kontrolu proizvoda? Kako plasirati sirovinu i/ili gotov proizvod na domaće tržište i na tržište zemalja Europske unije? Na koji način otvoriti i registrirati djelatnost za tu namjenu? Koje su dozvole potrebne i tko ih izdaje? S obzirom da u zakonodavstvu Republike Hrvatske ne postoje zakoni koji reguliraju ovu djelatnost, zanima me kada će ova djelatnost biti zakonski regulirana?

Obrazloženje:

Procjenjuje se da će svjetska populacije do 2050. dosegnuti broj od 9 milijardi ljudi i prema tome sadašnja proizvodnja hrane trebat će se udvostručiti. Prema podacima FAO-a (2019) oko 1 milijarde ljudi trajno je gladno i pothranjeno. Proširenje poljoprivrednih površina sve je manje moguće i nije održivo, a klimatske promjene imaju znatan negativan utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju.

Kukci kao hrana tradicionalno se koriste, dugi niz godina, u zemljama dalekog istoka i takva kultura prehrane je prihvaćena u njihovoj tradiciji. U zapadnim, modernim, zemljama kukci u ljudskoj prehrani predstavljaju znatnu barijeru, iako imaju veliki broj nutricionističkih i uzgojnih prednost u usporedbi s tradicionalno uzgojenim mesom. Zbog toga kukci predstavljaju veliku priliku spojiti tradicionalno znanje i moderne znanstvene spoznaje kako u razvijenim zemljama tako i u zemljama u razvoju. Osim za ljudsku prehranu, kukci se mogu koristiti i za ishranu stoke što predstavlja znatnu prednost i za gospodarstvo, u smislu otvaranja farmi kukaca i njihova uzgoja, ali i za stočare koji mogu nadopuniti zalihe visoko kvalitetne stočne hrane bez povećanja poljoprivrednih površina.

Kukci su vrlo bogati energijom koja varira od 89 do 1272 kilo kalorija na 100 g suhe tvari ovisno o vrsti kukca i njegovom razvojnom stadiju. Sadržaj proteina, ovisno o vrsti, iznosi od 13 do 77% u odnosu na goveđe meso koje sadrži 19 – 26% ili riblje meso koje, ovisno o vrsti, sadrži 16 – 28 %. Kukci su i vrlo dobar izvor masti i masnih kiselina, a ovisno o vrsti, sadrže 9 – 67% masti u suhoj tvari. Osim toga sadrže i velike količine esencijalnih aminokiselina i

mikronutrijenata (vitamini i minerali), npr. sadržaj željeza u 100 g suhe tvari iznosi 6 g dok kod skakavca, ovisno o ishrani, a sadržaj željeza u 100 g suhe tvari iznosi 8 do 20 g.

Uzgoj kukaca je ekološki prihvatljiviji u odnosu na tradicionalan uzgoj mesa u pogledu učinkovitije konverzije hrane. Npr. cvrčci trebaju samo 2 kg hrane za svaki kilogram tjelesne težine. Kukci za uzgoj trebaju imati manje prostora kao i manje količine hrane i vode za proizvodnju po jedinici mase, npr. za 0,5 kg proteina kukci trebaju 3,8 l vode i 1 kg hrane dok za istu količinu proteina goveda trebaju 3800 l vode i 5 kg hrane. Uzgoj kukaca, u pogledu emisije stakleničkih plinova, je također prihvatljiv jer je emisija metana samo 1% u odnosu na uzgoj goveda za istu količinu proizvedenih proteina.

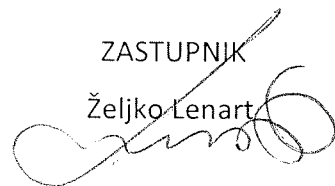
Pojedine zemlje Europske unije zakonski su regulirale i prilagodile nacionalno zakonodavstvo za uzgoj, prodaju i konzumaciju proizvoda od kukaca (Danska, Nizozemska, Velika Britanija, Francuska...). Na razini Europe djeluje platforma za uzgoj kukaca za ishranu ljudi i stoke (ipiff.org) koja okuplja proizvođače, znanstvenike i druge zainteresirane dionike, a ima za cilj izradu prijedloga zakona koji se odnose na uzgoj kukaca i konzumaciju proizvoda za ljudsku prehranu i ishranu stoke.

Uz pitanje prilažem i zakonski okvir na razini EU koji se odnosi na uzgoj kukaca i stavljanje proizvoda na tržište.

S poštovanjem!

ZASTUPNIK

Željko Lenart

ZAKONSKI OKVIR NA RAZINI EUROPSKE UNIJE KOJI SE ODNOSI NA UZGOJ KUKACA I STAVLJANJE PROIZVODA NA TRŽIŠTE

UREDBA (EZ) br. 178/2002 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane

UREDBA (EZ) br. 852/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 29. travnja 2004. o higijeni hrane

UREDBA (EZ) br. 183/2005 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 12. siječnja 2005. o utvrđivanju zahtjeva u pogledu higijene hrane za životinje

UREDBA (EU) 2016/429 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja“)

UREDBA (EU) br. 1143/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta

DIREKTIVA VIJEĆA 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se drže u svrhu proizvodnje

UREDBA (EZ) br. 1069/2009 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 21. listopada 2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1774/2002 (Uredba o nusproizvodima životinjskog podrijetla)

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 142/2011 od 25. veljače 2011. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi i o provedbi Direktive Vijeća 97/78/EZ u pogledu određenih uzoraka i predmeta koji su oslobođeni veterinarskih pregleda na granici na temelju te Direktive

UREDBA (EZ) br. 999/2001 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija

UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/893 od 24. svibnja 2017. o izmjeni priloga I. i IV. Uredbi (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća te priloga X., XIV. i XV. Uredbi Komisije (EU) br. 142/2011 u pogledu odredaba o prerađenim životinjskim bjelančevinama

UREDBA (EU) 2015/2283 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 25. STUDENOGA 2015. o novoj hrani, o izmjeni Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i vijeća i Uredbe Komisije (EZ) br. 1852/2001